

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 4, LT-01105 Vilnius,
tel. 8 626 22252, el. p. info@am.lt, http://am.lrv.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602370

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2022-05-

Nr. (65)-D8(E)-

I

Nr.

DĖL SAUGOMŲ TERITORIJŲ TIPINIŲ APSAUGOS REGLAMENTŲ PAKEITIMO

Aplinkos ministerija parengė ir teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 19 d. nutarimo Nr. 996 „Dėl Saugomų teritorijų tipinių apsaugos reglamentų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Projektas), kuriuo siūloma pakeisti Saugomų teritorijų tipinius apsaugos reglamentus¹.

Projektas patikslintas pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2022-05-17 išvadoje Nr. NV-1351 pateiktas teisės technikos ir redakcines pastabas, Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijos darbo tvarka (2022-05-20 el. paštu) pateiktus pasiūlymus. Tarpinstituciniame pasitarime 2022-05-24 kitų pastabų ar pasiūlymų nepateikta, Projektui pritarta.

Aplinkos ministerijos 2022-04-15 raštu Nr. (65)-D8(E)-2034 Projektas paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (reg. Nr. 22-5852). Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos 2022-04-26 raštu Nr. 2D-7564 Projektui pritarė be pastabų. Teisingumo ministerija 2022-04-22 raštu Nr. (1.6Mr) 2T-656, Kultūros ministerija 2022-04-29 raštu Nr. S2-933, taip pat Teisingumo ministerijos, Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos specialistai darbo tvarka pateikė papildomų, teisės technikos ir redakcinių pastabų, pasiūlymų, į juos atsižvelgta, Projektas pataisytas. Taip pat atsižvelgta į minėtame Teisingumo ministerijos rašte pateiktą pastabą, kad reikia vadovautis Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento² 27 punktu, todėl teikiančių suinteresuotų institucijų išvadų buvo laukiama 10 darbo dienų.

Projekto tikslas – siekiant tinkamai įgyvendinti Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo 2 straipsnio 35 dalies nuostatas³, pakeisti Saugomų teritorijų tipinių apsaugos reglamentų pavadinimą į Saugomų teritorijų tipinį apsaugos reglamentą (toliau – Reglamentas), siekiant teisės aktų suderinamumo, teisinio reguliavimo aiškumo ir apibrėžtumo, vadovaujantis sistemiškumo principu pakeisti atitinkamas Reglamento nuostatas, kad teritorijų planavimo, statybos reguliavimo, priežiūros ir kontrolės procesuose dalyvaujančioms institucijoms praktiškai taikant Reglamento,

¹ Patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 19 d. nutarimu Nr. 996.

² Patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. rugpjūčio 11 d. nutarimu Nr. 728.

³ „35. Saugomų teritorijų tipinis apsaugos reglamentas – Vyriausybės patvirtintas dokumentas, kuriuo numatomi kraštovaizdžio tvarkymo zonų, nustatomų rengiant valstybinių parkų, valstybinių rezervatų ir biosferos rezervatų planavimo schemas (ribų ir tvarkymo planus), draustinių ir pajūrio juostos žemyninės dalies tvarkymo planus, kraštovaizdžio apsaugos, naudojimo ir tvarkymo reikalavimai.“

saugomų teritorijų nuostatų¹ (toliau – Nuostatai), saugomų teritorijų planavimo dokumentų sprendinių ir kitų teisės aktų nuostatas nekiltų abejonių, nebūtų prieštaravimų ar galimybių skirtingai traktuoti ar interpretuoti teisės aktus.

Sprendžiamos problemos

1. Reglamento pavadinimas neatitinka Saugomų teritorijų įstatymo 2 straipsnio 35 dalyje nustatyto Reglamento pavadinimo.

2. Reglamento 1 punkto formuluotė neatitinka Saugomų teritorijų įstatymo 12, 14, 28 ir 31 straipsniuose nustatytų saugomų teritorijų planavimo dokumentų pavadinimų.

3. Reglamente nėra nuostatų, nustatančių šio teisės akto sąsajas su Nuostatais, kuriuose taip pat, kaip ir Reglamente, tik daug detaliau nustatomas užstatymo intensyvumas, plotas, pastatų aukštingumas, kt. Reglamento 27.2 ir 27.2.1 papunkčiuose įtvirtinta, kad saugomų teritorijų planavimo dokumentuose patvirtintose sugriežtinto vizualinio reguliavimo kraštovaizdžio tvarkymo zonos (toliau – GAI zona), kurios nustatomos geologiniuose, geomorfologiniuose, hidrografiniuose ir kraštovaizdžio draustiniuose, vizualinės ir buferinės apsaugos zonos esančiose gyvenvietėse ar jų dalyse, išlaikomas esamas vizualinis gyvenviečių pobūdis, nekeičiamas užstatymo intensyvumas, plotas, nedidindamas aukštingumas, kt. Nuostatai daug detaliau nustato saugomose teritorijose esančių sodybų pastatų projektavimo, statybos, rekonstrukcijos reikalavimus, reglamentuoja pastatais užstatomą žemės plotą ir jo santykį su žemės sklypo plotu, pastatų aukštingumą, tūrį, formą, kt. Kai kurios saugomų teritorijų planavimo dokumentų sprendiniuose nustatytos GAI zonos patenka į ekologinės apsaugos funkcinio prioriteto, rekreacinio funkcinio prioriteto, kito (gyvenamojo) funkcinio prioriteto zonas, nors jose pagal Reglamento 27.2 papunkčio nuostatas GAI zonos neturėtų būti išskirtos. Kai kurios institucijos Nuostatų ir Reglamento nuostatas, įtvirtinančias pastatais užstatomo žemės ploto dydį, užstatymo intensyvumą, pastatų aukštingumą ir kitus matmenis, vertina kaip prieštaraujančias viena kitai, todėl statybos, rekonstrukcijos ir kiti procesai, pavyzdžiui, į regioninius parkus patenkančiose sodų bendrijose, kuriose pagal atitinkamus teisės aktus ir teritorijų planavimo dokumentus šie procesai gali būti vykdomi laikantis nustatytų reikalavimų, yra be reikalo sustabdyti, vyksta teisminiai ginčai.

4. Reglamento 20 punkte nustatyta: „Rekreacinės agrarinės teritorijos – tai agrarinės funkcijos nepraradusios mėgėjų sodo teritorijos, taip pat vaizdingos agrarinės paežerių ar paupių teritorijos (agroparkai), intensyviai naudojamos poilsiui <...>.“ Teisės aktuose nepaaiškinta, kas yra „agroparkai“, todėl šį žodį galima traktuoti skirtingai. Tas pats pasakytina apie „hidroparkus“ – šios sąvokos apibrėžties nėra, ji vartojama Reglamento 37.1.1 papunktyje („rekreaciniai vandenys tvarkomi hidroparkų formavimo principais“).

5. Reglamento 34 punkte nustatyta: „34. Gynybinės (karinės) paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonos – tai saugomose teritorijose esančios krašto apsaugai skirtos teritorijos. Jose galimi kirtimai keliams ir infrastruktūros objektams, numatytiems teritorijų planavimo dokumentuose, įrengti, parenkant vietą infrastruktūros objektams, būtina atsižvelgti į kirstinų medynų brandumą, skalsumą, rūšinę sudėtį ir kitas taksacines charakteristikas; pažintinio turizmo reikmėms gali būti keičiamas gamtinės aplinkos pobūdis.“ Šiame punkte nustatyta, kad krašto apsaugai skirtos teritorijos tvarkomos pagal teritorijų planavimo dokumentus, tačiau toliau

¹ Saugomų teritorijų įstatymo 7, 9, 13 ir 15 straipsniai nustato, kad rezervatų, draustinių, valstybinių parkų ir biosferos rezervatų nuostatus tvirtina Vyriausybė. Šio įstatymo 2 straipsnio 37 dalis nustato, kad saugomų teritorijų nuostatai – teisės aktas, kuriuo nustatomi atskiros saugomos teritorijos valdymo, apsaugos ir tvarkymo organizavimo ypatumai, saugomos teritorijos steigimo tikslas, išskirtinė vertė, taip pat etnografinio regiono architektūros ir sodybų planavimo tradicijomis pagrįsti reikalavimai arba kuriuo nustatomi saugomų teritorijų tipų bendri valdymo, apsaugos ir tvarkymo organizavimo principai ir etnografinio regiono architektūros ir sodybų planavimo tradicijomis pagrįsti reikalavimai.

nurodoma atsižvelgti į kirstinų medynų brandumą, skalsumą, rūšinę sudėtį, pažintinio turizmo reikmes, gamtinės aplinkos keitimą, t. y. nustatomos perteklinės, daug siauresnės apsaugos ir tvarkymo priemonės, nei jos gali būti nustatytos teritorijų planavimo dokumentuose, parengtuose Teritorijų planavimo įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

Siūlomos priemonės

1. Nustatomas Saugomų teritorijų įstatymo nuostatas atitinkantis keičiamo teisės akto pavadinimas – Saugomų teritorijų tipinis apsaugos reglamentas.

2. Reglamento 1 punkte vietoje „saugomų teritorijų tvarkymo planuose (planavimo schemose)“ nustatoma Saugomų teritorijų įstatymo 12, 14, 28 ir 31 straipsnių nuostatas atitinkanti formuluotė: „valstybinių parkų, valstybinių rezervatų ir biosferos rezervatų planavimo schemose (ribų ir tvarkymo planuose), valstybinių ir savivaldybių draustinių tvarkymo planuose“.

3. Reglamente nustatoma, kad:

– (7¹ punktas) saugomose teritorijose etnografinio regiono architektūros ir sodybų planavimo tradicijomis pagrįstus reikalavimus, saugomos teritorijos valdymo, apsaugos ir tvarkymo organizavimo ypatumus nustato saugomų teritorijų nuostatai, t. y. įrašoma aiški Reglamento sąsaja su Nuostatais, kad užstatymo intensyvumo, ploto, pastatų aukštingumo ir kiti statinių, teritorijų tvarkymo reikalavimai nustatomi ne Reglamentuose, bet Nuostatuose, kuriuos turi kiekvienas valstybinis parkas ar biosferos rezervatas.

– (27.2 papunktis) GAI zonos nustatomos gyvenvietėse ar jų dalyse, esančiose geologiniuose, geomorfologiniuose, hidrografiniuose ir kraštovaizdžio draustiniuose, vizualinės (regimosios) ir buferinės apsaugos, ekologinės apsaugos, rekreacinio ir kito (gyvenamojo) funkcinio prioriteto zonose, t. y. panaikinamas prieštaravimas tarp Reglamento nuostatų ir galiojančių saugomų teritorijų planavimo dokumentų sprendinių.

– (27.2.1 papunktis) GAI zonoje išlaikomas esamas vizualinis gyvenviečių pobūdis, nesodinami želdiniai, galintys užstoti ar trukdantys apžvelgti saugomus objektus ar kompleksus, t. y. panaikinamas prieštaravimas tarp Reglamento ir Nuostatų.

4. Reglamento 20 punkte išbraukiamas žodis „agroparkai“, Reglamento 37.1.1 papunktyje išbraukiamas žodis „hidroparkų“, nes šių žodžių taikymas praktikoje nekuria pridėtinės vertės.

5. Reglamento 34 punkte, nustatančiame veiklos reglamentavimą gynybinės (karinės) paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonose, išbraukiami pertekliniai, teisinės ir praktinės naudos neturintys žodžiai, paliekama esminė nuostata, kad veiklos šiose zonose vykdomos pagal teritorijų planavimo dokumentus.

6. Atlikti redakciniai, teisėkūros, teisės technikos reikalavimus atitinkantys pakeitimai (naikinamos nuorodos į negaliojančias „Valstybės žinias“, naikinamas perteklinis Reglamento 7 punktas, kuriame teikiamos tik nuorodos ir tik į dalį teisės aktų, koreguojami Reglamento skyrių, teisės aktų pavadinimai ir jų santrumpos, kt.).

Priemonių sąnaudos

Projekto nuostatomis įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės.

Nauda visuomenei

Įgyvendinus Projekto nuostatas, bus suderintos Reglamento, Nuostatų, saugomų teritorijų planavimo dokumentų sprendinių nuostatos, neliks prieštaravimų taikant teisės aktus, suinteresuotoms institucijoms ir visuomenei bus užtikrintas teisinis aiškumas dėl statybos saugomose teritorijose. Pažymėtina, kad dėl Reglamento pakeitimų saugomų teritorijų apsaugos lygis GAI ir kitose kraštovaizdžio tvarkymo zonose nesumažės.

Projektas neprieštarauja Lietuvos Respublikos Vyriausybės programai, Europos Sąjungos

teisės reikalavimams ir Aštuonioliktosios Vyriausybės veiklos programai, neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų, nenotifikuotinas Europos Komisijai.

Projekte siūlomiems pakeitimams įgyvendinti iki Reglamento įsigaliojimo kitų teisės aktų pakeisti nereikės, neigiamų pasekmių priėmus Projektą nenumatoma.

Projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Naujos sąvokos ir terminai neapibrėžiami.

Atliktas Projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas, parengta antikorupcinio vertinimo pažyma.

Projektą parengė Aplinkos ministerijos Gamtos apsaugos politikos grupės (grupės vadovas – A. Klimavičius, mob. 8 686 17 295, el. p. algirdas.klimavicius@am.lt, grupės vyresnysis patarėjas – D. Anuškevičius, mob. 8 695 60 686, el. p. dziugas.anuskevicius@am.lt) vyriausiasis specialistas E. Vaitkevičius (mob. 8 616 35 652, el. p. eduardas.vaitkevicius@am.lt).

PRIDEDAMA:

1. Projektas, 4 lapai.
2. Projekto lyginamasis variantas, 5 lapai.
3. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo pažyma, 1 lapas.
4. Projekto antikorupcinio vertinimo pažyma, 7 lapai.

Aplinkos ministras

Simonas Gentvilas